Nro. 57.

FREDERYK AUGUST

z Bożéy Łaski Król Saski Xiąże Warszawski etc. etc.

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy, wiadomo czyniemy: że Sąd Nasz Kassacyiny Xięstwa Warszawskiego, wydał następuiącą rezolucyą:

Działo sie w Warszawie w Pałacu zwykłych posiedzeń Rady Stanu, Krasińskich zwanym, na posiedzeniu zgromadzonego Sądu Kassacyinego, dnia siedmnastego Lipca tysiąc ośmset dwunastego roku.

SĄD KASSACYINY

Xięstwa Warszawskiego.

W sprawie Alexandra Russockiego w dobrach Przeuszynie w Powiecie Opatowskim Departamencie Radomskim zamieszkałego, zanoszącego rekurs przeciw wyrokowi Sądu Appellacyinego w wydziale pierwszym dnia dwudziestego miesiąca Kwietnia roku bieżącego tysiąc ośmset dwónastego między nim z iednéy, a Julianną z Błeszyńskich Russocką rozwiedzioną iego Małżonką w mieście Lwowie zamieszkałą zapadłemu, przez Mecenasa Antoniego Łabęckiego;

Maiąc sobie przełożony następuiący stan sprawy:

Dnia dwudziestego Marca tysiąc ośmset drugiego roku układaiąc się Małżeństwo Russoccy o rozwód i rozdział maiątku, zawarli urzędową tranzakcyą, któréy paragrafem piątym rekursuiący obowiązał się małżonce swéy:

płacić corocznie ratami pensyą w summie cztery tysiące złotych w złocie ważnym hollenderskim aż do dnia pierwszego Stycznia tysiąc ośmset szóstego, to iest do dnia wypłacenia iéy kapitału pięćdziesiąt tysięcy złotych w złocie z którą to wypłatą kapitału w dniu powyższym dalsze płacenie pensyi mocą teyże tranzakcyi ustać miało. Zastrzegła sobie tymże paragrafem Julianna z Błeszyńskich Russocka, iż w przypadku niezapłacenia kapitału przez męża na terminie, pensya cztery tysiące złotych i na dal płaconą bydź ma aż do wypłaty kapitału. Przyiął ten warunek rekursuiący zastrzegaiąc sobie wzaiemnie, iżby płacąc pensyą, od płacenia prowizyi od summy kapitalnéy był wolnym. — W paragrafie siódmym teyże tranzakcyi obowiązał się rekursuiący płacić corocznie tysiąc złotych na edukacyą córki, i zapisał iéy summę dwadzieścia tysięcy złotych na posag.

Gdy rekursuiący przez lat kilka nic małżonce swéy rozwiedzionéy nie płacił, i na oznaczonym terminie nie uiścił wypłaty kapitału, zapozwała go teraz powołana do Sądu Szlacheckiego Lubelskiego, i tam pomyślny dla siebie wyrok otrzymała. Przywodził w téy instancyi na obronę swą rekursuiący, iż mimo tranzakcyi zaszła między stronami ustna umowa, mocą któréy wspomniany kapitał miał bydź przeznaczony dla Córki, powołana zaś używać tylko miała z niego dochodów, że oprócz tego ustna umowa zastrzegła, rekursuiącemu w razie podwyższenia ceny złota, wolność płacenia bankocetlami. Podawał na to rekursuiący świadków częścią w Litwie, częścią na Ukrainie zamieszkałych.

Sąd Appellacyiny Krakowski rozpoznaiąc spór w drugiéy Instancyi, zmienił wyrok pierwszéy, nakazuiąc wysłuchanie świadków. Po zmianie Rządu udała się teraz powołana do Sądu Appellacyinego Xięstwa na mocy Dekretu Królewskiego 16. Stycznia 1811 roku wydanego, po rozsądzeniu sprawy téy mocą trzeciey Instancyi i otrzymała wyrok w którym sąd:

zapatrzywszy się na powyższą tranzakcyą a mianowicie paragraf iéy piąty, którym summa pięćdziesiąt tysięcy złotych w dniu pierwszym Stycznia tysiąc ośmset szóstego roku powołanéy zapłaconą bydź miała, i paragraf siódmy, którym osobna dla córki należytość ustanowioną została; uważaiąc iż takowa tranzakcya sądownie zdziałana wedle Artykułu trzysta dziewięćdziesiąt sześć, Kodexu postępowania Austryackiego ma powagę prawomocnego wyroku, i że obok niéy zarzut ustnéy umowy na wzgląd nie zasługuie,

guie, gdy nawet podani świadkowie nie są według przepisu Artykułu 12 i 13. Kodexu Austryackiego określeni, i wyszukiwanie ich za granicą zmierza iedynie do zwłoki.

Wyrok pierwszéy Instancyi w Sądzie Szlacheckim Lubelskim zapadły potwierdził. —

Mecenas rekursuiącego wywód swóy na iednym gruntuie zarzucie, to iest na obrazie §. 40 Części III. Kodexu Gallicyiskiego

Stanowi on naypréod tę zasadę, iż w paragrafie piątym tranzakcyi zgodziły się strony, iż skoro kapitał na dzień pierwszy Stycznia tysiąc osmset szóstego zapłacony nie będzie, w takim razie rekursuiący obowiązał się do opłacania pensyi bez ustanowienia terminu do wypłaty kapitału. Sąd przeto wyrokuiący obraził wyżéy przytoczone prawo gdy termin wypłaty oznaczył na dzień dwudziesty czwarty Czerwca roku bieżącego. — Prawo to mówi: ieżeli pewny termin do wypełnienia umowy ustanowionym nie został, tedy takowe wypełnienie może bydź natychmiast żądaném. Jeżeli obowiązany sobie samemu zostawił do woli czas do wypełnienia, tedy albo należy czekać iego śmierci, i trzymać się sukcessorów, albo ieżeli rzecz idzie o osobisty odziedziczyć się niedaiący obowiązek, żądać, aby Sędzia podług słuszności czas wypełnienia postanowił.

Zdaniem więc Mecenasa, gdy rekursuiący sobie samemu zostawił czas wypłaty, powołana, do czasów życia małżonka swego, na pobieraniu tylko pensyi przestawać powinna: i z tego iedynie powodu domaga się skassowania zaskarżonego wyroku.

Po wysłuchaniu rapportu i opinii Kommissyi Podań i Instrukcyi, oraz zgodnych z nią wniosków Królewskiego przy sądzie swoim Prokuratora i przychylaiąc się do nich;

SĄD KASSACYINY.

zważywszy; iż przywiedziony powód rekursu zawiera w sobie kwestya, która pod żadnym względem do rozpoznania Sądu wyrokuiącego nie przyszła, lecz iedynie spór toczył się o to:

czyli obok umowy sądownie zawartéy Inkwizycya na udowodnienie układu słownego mieysce mieć mogła? oraz czyli zapłata

w złocie lub w bankocetlach uiszczoną bydź miała? a tym sposobem Sąd wyrokuiący nie mògł popełnić zarzuconéy obrazy prawa w kategoryi, ktòréy nie rozpoznawał i o ktòrą między stronami sporu nie było.

Rekurs Alexandra Russockiego na początku wymieniony za niemogący bydź przyiętym do instrukcyi uznaie, summę sto sześćdziesiąt złotych stosownie do paragrafu dziesiątego uchwały stęplowéy, w połowie papierem stęplowanym złożoną utwierdza, drugą połową ròwnie w stęplowanym papierze po ninieyszym wyroku, przez rekursuiącego w summie ośmdziesiąt złotych złożoną w Kancellaryi Sądu swego pod exekucyą mieć chce, i z mocy Artykułu 58. Organizacyi Sądu swego tegoż rekursuiącego na zapłacenie grzywien na fundusz ubogich w summie czterysta ośmdziesiąt złotych wskazuie, mocą ninieyszéy rezolucyi.

(podpisano) WĘGLENSKI Min. St. Prezyduiący

Wydrukować (L.S.) L. Osiński Pisarz S. K.

Felix Łubieński
Minister Sprawiedliwości.

Zgodno z oryginałem

(L.S.) Antoni Joneman
Konsyliarz Ministerii.